

22-26 noiembrie 2021 ACTUALITATEA EUROPEANĂ

Cuprins

I. CONSILII UE	2
1. Consiliul Afaceri Generale a adoptat concluzii privind reziliența și răspunsul la criză	2
2. Reuniunea miniștrilor afacerilor externe din cadrul Parteneriatului estic, 15 noiembrie 2021	2
3. Consiliul Afaceri Externe, 15 noiembrie 2021	3
II. PARLAMENTUL EUROPEAN	3
1. Rezoluția Parlamentului European din 21 octombrie 2021 referitoare la orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, energie și mediu („OACEM”)	3
III. REUNIUNI	5
1. Informare privind participarea la reuniunea Comisiei speciale pentru Inteligența artificială în era digitală - AIDA (Bruxelles, 8 noiembrie 2021)	5
2. Informare privind conferința „Al treilea forum al UE pentru aer curat”, organizată de către Comisia Europeană, 18-19 noiembrie a.c., Madrid	10
IV. ȘTIRI	12
1. Ramona Chiriac, șefa Reprezentanței Comisiei Europene în România: „Principiul egalității de șanse este coloana vertebrală a proiectului european”	12
2. Ajutoare de stat: Comisia trasează viitorul cadrului temporar pentru a sprijini redresarea economică în contextul pandemiei de coronavirus	12
3. Statistica privind accidentele rutiere, pe anul 2020	14
4. Alocarea fondurilor REACT-EU în valoare de 11 miliarde EUR este acum disponibilă pentru 2022	14
5. Semestrul European, pachetul de toamnă: să ieșim mai puternici din criză și să facem Europa mai ecologică și mai digitală	16

I. CONSILII UE

1. Consiliul Afaceri Generale a adoptat concluzii privind reziliența și răspunsul la criză

Consiliul a adoptat concluzii privind îmbunătățirea pregătirii, a capacității de răspuns și a rezistenței la crizele viitoare.

Concluziile, pregătite de președinția slovenă, stabilesc o serie de măsuri menite să îmbunătățească reziliența, pregătirea și răspunsul. Aceștia subliniază că crearea aranjamentelor de răspuns politic integrat la criză (IPCR), a reprezentat deja un pas important către sprijinirea conștientizării situaționale cuprinzătoare și a procesului decizional la nivelul UE, dar răspunsul la crize trebuie totuși să fie evoluează, bazându-se pe lecțiile din criza migrației și din pandemia COVID-19.

În viitor, UE trebuie să fie pregătită să facă față unor crize diferite de natură diferită, care vor necesita o gestionare îmbunătățită a crizelor transsectoriale și transfrontaliere. Pe lângă aceasta, comunicarea strategică și de criză îmbunătățită și combaterea dezinformării sunt esențiale pentru a sprijini răspunsul la crize și pentru a construi încrederea publicului.

Pandemia de COVID-19 a evidențiat necesitatea de a lucra împreună pentru a consolida rezistența pieței unice la perturbări, inclusiv pentru lanțurile de aprovizionare și sectoarele economice cheie ale UE, cum ar fi produsele farmaceutice, dispozitivele medicale și semiconductorii, ținând cont și de situația comunități de frontieră și regiuni vitale de tranzit.

Având în vedere rolul indispensabil al pieței unice pentru UE, Consiliul subliniază că măsurile legate de criză ar trebui să fie temporare, proporționale și pe deplin coordonate, cu obiectivul de a relua cât mai curând posibil funcționarea normală a pieței unice, inclusiv libera circulație de persoane, bunuri, servicii și capital, astfel cum sunt prevăzute în tratate.

Consiliul European a solicitat să se continue eforturile pentru îmbunătățirea pregătirii colective a UE, a capacității de răspuns și a rezistenței la crize viitoare și pentru a proteja funcționarea pieței interne.

2. Reuniunea miniștrilor afacerilor externe din cadrul Parteneriatului estic, 15 noiembrie 2021

La reuniunea ministerială a Parteneriatului estic (PaE) au participat miniștrii de externe din UE și omologii lor din cinci dintre cele șase țări ale Parteneriatului estic (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova și Ucraina), sub președinția Înaltului Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell.

Participanții la reuniunea UE-PaE au desfășurat un schimb de opinii cu privire la modalitățile de dezvoltare în continuare a parteneriatului și de asigurare a obținerii de rezultate pentru cetățeni, concentrându-se în special asupra aspectelor referitoare la guvernare și investiții, precum și de consolidare a parteneriatului în vederea rezilienței, redresării și reformei.

Reuniunea ministerială a reafirmat angajamentul ferm al UE față de regiune și voința politică de a coopera în vederea abordării provocărilor comune. Miniștrii au abordat, de asemenea, punerea în practică a noii și ambițioasei agende UE-PaE.

Înaltul Reprezentant a subliniat faptul că UE va continua să sprijine reformele necesare, dar va oferi, de asemenea, beneficii concrete celor care se implică activ în acestea.

Discuția ministerială va contribui la pregătirile pentru summitul Parteneriatului estic din decembrie 2021, care se preconizează că va oferi o viziune revigorată a cooperării UE-PaE și va aproba agenda post-2020. Belarus nu a fost invitat.

3. Consiliul Afaceri Externe, 15 noiembrie 2021

Miniștrii au purtat o discuție cu privire la situația din Belarus și la problema migranților împinși către frontierele UE într-o încercare orchestrată de a-i face să intre ilegal în UE. Consiliul s-a arătat unit împotriva agresiunii hibride în curs îndreptate împotriva UE. Înalțul Reprezentant i-a informat apoi pe miniștri cu privire la activitățile de comunicare pe care le derulează în încercarea de a convinge Minskul să înceteze utilizarea migrației în scopuri politice.

Înalțul Reprezentant a subliniat responsabilitatea deplină a Belarusului în ceea ce privește crearea artificială a fluxului de migranți și a explicat că UE va colabora cu organizații internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite, pentru a se asigura că se acordă asistență umanitară celor care au nevoie.

Dialogul va fi restabilit atunci când regimul Lukașenko va înceta încălcările și va începe să respecte drepturile omului ale propriului popor în Belarus.

Totodată, Miniștrii afacerilor externe au purtat o discuție cu privire la modalități concrete de consolidare a implicării UE în zona Balcanilor de Vest, dincolo de procesul de extindere. Aceștia s-au concentrat în special asupra unor modalități de implicare a partenerilor din Balcanii de Vest în discuțiile de politică externă ale UE, precum și asupra unor modalități de consolidare a cooperării în materie de securitate cibernetică, amenințări hibride și în alte domenii, cum ar fi utilizarea datelor spațiale.

De asemenea, Consiliul a purtat o discuție cu privire la Bosnia și Herțegovina. Înalțul Reprezentant a subliniat angajamentul UE față de perspectiva europeană a Bosniei și Herțegovinei ca țară unică, unită și suverană, precum și necesitatea ca liderii bosniaci să reia dialogul, să restaureze deplina capacitate a instituțiilor statului și să relanseze lucrările privind reformele-cheie.

În ceea ce privește dialogul Belgrad-Priștina, miniștrii au reafirmat că se așteaptă ca Serbia și Kosovoul să respecte pe deplin și să pună în aplicare toate acordurile anterioare și să se angajeze în mod constructiv să realizeze progrese rapide în ceea ce privește normalizarea globală a relațiilor lor.

II. PARLAMENTUL EUROPEAN

1. Rezoluția Parlamentului European din 21 octombrie 2021 referitoare la orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, energie și mediu („OACEM”)

Context:

Normele privind ajutoarele de stat pentru proiectele privind clima, energia și mediul ar trebui să fie adecvate pentru tranziția sustenabilă și ar trebui să fie în concordanță cu obiectivele și ambițiile Uniunii în materie de climă, energie, circularitate, poluare zero și biodiversitate;

Incapacitatea de a stabili norme solide privind ajutoarele de stat, în conformitate cu pachetul „Pregătiți pentru 55” și cu Pactul verde, ar putea avea consecințe negative asupra competitivității și sustenabilității industriei europene, ar putea pune în pericol crearea de

locuri de muncă și redresarea economică a Uniunii și, în cele din urmă, ar compromite eficacitatea agendei climatice a Uniunii.

Întrucât orientările actuale 2014-2020 privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie (OAME) vor expira la 31 decembrie 2021, este necesară o revizuire amplă și aprofundată a OAME pentru a le alinia pe deplin la Pactul verde european, la Acordul de la Paris și la obiectivele climatice ale UE pentru 2030 și 2050.

De asemenea, este necesar un cadru solid și transparent privind ajutoarele de stat pentru a menține piețele competitive și pentru a evita denaturări disproporționate și nejustificate ale pieței. Este necesar un cadru solid privind ajutoarele de stat pentru a menține piețele competitive și acesta poate juca, de asemenea, un rol de cadru favorabil pentru sprijinirea industriei UE în tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. OAME stabilesc condițiile în care ajutoarele de stat pentru energie și protecția mediului pot fi considerate compatibile cu piața unică.

Obiectivele ambițioase ale UE în materie de energie și climă prezintă provocări fără precedent, care vor necesita niveluri foarte mari de investiții publice și private; întrucât lipsa de acțiune în acest domeniu ar fi mai costisitoare, deoarece nerealizarea sau întârzierea investițiilor pentru efectuarea tranziției ecologice ar putea costa UE până la 5,6 % din PIB-ul său în 2050.

Comisia a declarat că aceste obiective privind clima și energia vor necesita numai ele investiții anuale suplimentare de 350 miliarde EUR. Normele privind ajutoarele de stat, în special cele privind clima, energia și protecția mediului, ar trebui să faciliteze eliminarea treptată a combustibililor fosili în conformitate cu Legea europeană a climei și nu ar trebui să provoace sau să contribuie la efecte de blocare ale emisiilor de gaze cu efect de seră sau la crearea de active depreciate.

Normele modernizate privind ajutoarele de stat ar trebui să fie adaptate exigențelor viitorului și ar trebui să facă, prin urmare, obiectul unei monitorizări și revizuirii periodice.

Recomandări pentru Comisie:

- alinierea diferitelor categorii de ajutoare la Legea europeană a climei, sprijinind astfel o tranziție justă și eficientă din punctul de vedere al costurilor către neutralitatea climatică și facilitând eliminarea treptată a combustibililor fosili;
- efectuarea clasificării sectoriale cu o granularitate suficientă pentru a evita excluderea întreprinderilor care ar fi altfel eligibile de la ajutoarele de stat din cauza clasificării nefavorabile a sectorului;
- includerea mai multor sectoare ca fiind eligibile pentru ajutoare de stat în „Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022”, în special pentru ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor la energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie;
- revizuirea listei sectoarelor eligibile pentru compensarea prețului energiei;
- revizuirea ajutoarelor sub forma reducerii taxelor la energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie, în lumina acestor principii, asigurându-se că un astfel de sprijin este legat de investiții reale în eficiența energetică și în energiile regenerabile pentru procesele lor de funcționare;
- integrarea în mod explicit a principiului „eficiența energetică pe primul loc” în OACEM, în special prin:
 - utilizarea principiului ca bază prioritară pentru evaluarea necesității unei măsuri în sectorul energetic, în special în cazul măsurilor de ajutor pentru

producția de energie (secțiunea 4.1), al ajutoarelor pentru securitatea aprovizionării, în special în contextul mecanismelor de remunerare a capacității (secțiunea 4.8) și al ajutoarelor pentru infrastructura energetică (secțiunea 4.9);

- integrarea principiului în justificarea măsurilor în ceea ce privește schemele de eficiență energetică (de exemplu, procedurile de licitație specifice tehnologiei în cadrul primei categorii de ajutoare – secțiunea 4.1) și îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor (secțiunea 4.2) sau pentru încălzirea și răcirea centralizată (secțiunea 4.10);
- examinarea foarte atentă dacă modificările propuse vor avea un efect favorabil concurenței și inovării sau dacă mai degrabă sunt susceptibile să creeze noi bariere în calea concurenței, în special pentru IMM-uri; invită Comisia să ia în considerare consecințele pe termen lung asupra posibilei restrângeri a căilor de transformare;
- evitarea nivelurilor excesive ale sarcinii probei și de justificare în noile orientări, pentru a evita birocrăția și incertitudinea care ar împiedica atingerea obiectivelor de politică ale Pactului verde și a obiectivelor pentru 2030;
- publicarea calendarului etapelor procedurale din registrul ajutoarelor de stat, publicarea deciziei de notificare prealabilă și a scrisorilor adresate statelor membre atunci când măsurile propuse de acestea nu pot fi considerate ajutoare de stat, îmbunătățirea modelelor utilizate de statele membre pentru notificările privind ajutoarele de stat și îmbunătățirea evaluărilor de conformitate efectuate de Comisie.

III. REUNIUNI

1. Informare privind participarea la reuniunea Comisiei speciale pentru Inteligența artificială în era digitală - AIDA (Bruxelles, 8 noiembrie 2021)

În data de 8 noiembrie a.c., a avut loc, la sediul Parlamentului European de la Bruxelles, reuniunea în format hibrid, a Comisiei speciale pentru inteligența artificială în era digitală (AIDA). Senatul României a fost reprezentat de domnul **Marius Humelnicu**, președintele Comisiei pentru comunicații și tehnologia informației.

Scopul reuniunii l-au constituit schimbul de informații și de cele mai bune practici cu privire la realizările privind Inteligența artificială (IA), la nivelul UE și la nivel național. Reuniunea s-a dorit a fi un forum pentru schimbul de idei cu privire la posibile modele de reglementare viitoare, pentru IA și pentru aprofundarea dialogului cu tematică IA, între Parlamentul European și parlamentele naționale.

În calitatea sa de moderator, **Dragoș Tudorache**, eurodeputat și președintele AIDA, a specificat că mapamondul are nevoie de o legislație riguroasă, în domeniul digitalizării și, deși dezbateră are un singur panel, acesta este unul de impact asupra viitorului Uniunii Europene, în dezideratul său de a deveni lider în utilizarea IA.

Dita Charanzová, vicepreședintele Parlamentului European (PE), a deschis sesiunea punctând faptul că tranziția digitalizării este cheia dezvoltării economice, a protecției mediului și a îmbunătățirii vieții cotidiene a tuturor cetățenilor UE. Este rolul PE să creeze investiții în infrastructura IA și tehnologia viitorului. În ce privește cooperare internațională, între SUA și UE, tema a fost discutată la Washington, cu o săptămână în urmă.

Margrethe Vestager, vicepreședintele Comisiei Europene (CE), a detaliat că reuniunea se desfășoară în jurul a trei obiective: investițiile, armonizarea legislației și

cooperarea internațională. Astfel, se preconizează alocarea către IA a 20 bil EUR, în următoarea decadă. În privința viitorului pachet legislativ, acesta va crește încrederea cetățenilor UE în IA și rolul de suveran al UE, la nivel mondial.

În viziunea președintelui Comitetului Economic și Social European (CESE), **Christa Schweng**, IA este o prioritate pe termen lung și un instrument puternic, mai ales după recuperarea din criza cauzată de SARS-COV19, pandemie ce a avut un impact negativ asupra întreprinderilor și afacerilor. Cea mai presantă problemă o reprezintă recrutarea personalului specializat și va fi nevoie de o consultare publică, privind cadrul legislativ. Îngrijorarea CESE se referă la faptul că IA va crea dezavantaje sociale ori, scopul global al acesteia este să pună drepturile cetățenilor și securitatea internațională pe primele locuri.

După alocuțiunile de deschidere, s-a derulat un schimb de bune practici, între reprezentanții parlamentelor naționale.

Andrej Černigoj, membru în Adunarea Națională, a specificat că Slovenia are 40 de ani de experiență în cercetarea IA, prin cele 100 de grupuri de lucru și un grup axat pe monitorizarea utilizării IA și a creșterii nivelului de încredere a cetățenilor în IA, mai ales, odată cu contribuția pandemiei de COVID-19 la dezvoltarea de structuri tehnologice. De asemenea, Slovenia găzduiește primul centru IA de cercetare internațională, IRCAI, ce facilitează dezvoltarea de structuri și tehnologii IA și, totodată, comunicarea între cetățeni și părțile interesate, din întreaga lume.

Programul național sloven privind IA include reguli de dezvoltare și utilizare a produselor și serviciilor, în domenii precum sănătate, mediu, planificare teritorială și industrie alimentară, pe baza cărora se fac programe specifice, sisteme concepute în mod fiabil și responsabil, pentru protejarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor și securitatea acestora. De asemenea, se află în lucru proiectarea programelor gemene, utilizate la depistarea deficiențelor. La nivel guvernamental, a fost înființat Oficiul pentru transformare digitală.

Reprezentanții Parlamentului francez, **Christine Hannion**, membru în Adunarea Națională și **André Gattolin**, membru al Senatului, au specificat că, pentru perioada 2020-2022, au fost prevăzute fonduri suplimentare de 2.2 mld EUR. Pentru anul în curs, există un proiect de act normativ privind IA, pentru că s-au înregistrat o serie de progrese, dar nu au fost restabilite echilibrurile economice, în special, pentru IMM-uri.

Comisia pentru afaceri europene din cadrul Senatului francez a creat o comisie specială asupra datelor, ce are în discuție Regulamentul IA și Regulamentul datelor, în special, în domeniul sănătății.

Reprezentantul Republicii Cehe, senatorul **Jiří Dušek**, a transmis că și-a actualizat strategia privind IA, dorește o cooperare cu sectorul privat, în special, cu IMM-urile și înființarea unui centru al IA.

Senatorul **Olivia Delgado** a specificat că pandemia SARS-COV a obligat Spania să facă un salt privind IA, alocând astfel, prin strategia pentru digitalizare, 35% din fondurile destinate cercetării, soluțiilor consolidate ale proceselor sociale și economice. Țara sa dispune de un acord juridic, normativ asupra IA; militează ca IA să fie susținută într-un mod etic și are dorința să devină lider în crearea algoritmilor.

Stefan Schennach, membru în Bundesrat-ul austriac, ne-a împărtășit faptul că, în urmă cu doi ani, a colaborat la elaborarea unei rezoluții „*IA la locul de muncă, prieten sau dușman?*”.

Kyriakos Hadjiyanni, membru al Camerei Reprezentanților, a transmis că Cipru folosește o strategie de supraveghere a utilizării IA, pe perioada 2020-2025 și are în lucru elaborarea semnăturii electronice, un sistem național pentru cărțile de identitate electronice și serviciul de blockchain.

La nivel parlamentar, Italia dispune de un grup de lucru asupra IA, a specificat **Vincenza Bruno Bossio**, membru al Camerei Deputaților. În ce privește cercetarea, aceasta se dezvoltă bine, în diverse institute, precum Bologna și Milano.

Jeroen Recourt a transmis că Senatul olandez are rolul de garant în respectarea drepturilor fundamentale, participarea start-up-urilor și autorizarea învățământului la distanță.

„Comisia noastră pentru cultură, sport, turism și media a pregătit deja un prim raport transmis Guvernului și care constituie prima propunere legislativă privind protecția tinerilor în relație cu platformele de socializare, o nouă autoritate de supraveghere a audiovizualului – noua conduită pentru supravegherea conținutului online și aplicarea IA în domeniul audiovizualului. Solicităm Guvernului adoptarea pachetului de reguli, în folosirea algoritmilor în procesarea și stocarea datelor, învățarea automată, pornind de la o premisă bazată pe riscuri”, ne-a împărtășit **Niamh Smith**, deputat irlandez și președinte al comisiei menționate.

Eurodeputatul **Anna-Michelle Asimakopoulou** a vorbit despre strategia Greciei asupra IA, bazată pe trei aspecte importante: (i) creșterea economiei cu 300 mld EUR, în următoarea decadă; (ii) transformarea din temelii a sistemului public grecesc și (iii) transparența și atenția pentru cetățean, mai precis, păstrarea acestuia în centrul abordării IA. *„Democrația este un termen grecesc, deci un crez pentru care merită să te zbați”,* a subliniat aceasta.

Senatul spaniol a transmis, prin vocea dnei **María Teresa López**, faptul că raportul comisiei de specialitate prevede o legătură strânsă între etică și IA, văzută drept echivalentă cu progresul și oportunitățile de îmbunătățire a vieții cotidiene și, în acest sens, Spania mizează pe resurse ce vor permite dezvoltarea acestora.

La nivelul Bundesrat-ului german, a fost înființat un centru pentru digitalizare și unul pentru cercetare, care să întocmească împreună, un set de instrumente care să ajute la realizarea unei transformări digitale, cu eficiență și încredere, astfel încât, în mijlocul acesteia, să fie oamenii, a declarat **Kristina Sinemus**.

Parlamentarul **José Magalhães** a transmis că Portugalia a fost vârful de lance în privința pașapoartelor biometrice și a folosit aceste tehnici, în operarea cererilor de azil.

Comisia de specialitate a Parlamentului belgian a elaborat o serie de recomandări IA, privind interzicerea recunoașterii faciale, în locurile publice și utilizarea acesteia numai pentru trecerea frontierelor, a declarat **Albert Vicaire**, membru al Camerei Reprezentanților.

Mai multe voci s-au exprimat pentru exploatarea oportunităților post-COVID:

Marion Walsmann, eurodeputat german, a comentat: *„Tehnologiile digitale au rol esențial în redresarea economică. Statele membre au depus eforturi în vederea eliminării lacunelor legislative. IMM-urile au nevoie de investiții, într-un climat de încredere. Succesul tranziției digitale are o miză mare, în dezvoltarea vieții noastre cotidiene.”*

„Transformarea digitală s-a accentuat pe timpul pandemiei SARS-COV și Lituania nu face excepție. Dorim aplicarea IA în transformarea afacerilor; este important ca soluțiile tehnologice să fie de calitate. În privința IA, este important să existe standarde universale, pe

piața unică, pentru aplicarea unitară a IA, pentru ca UE să devină lider global”, a apreciat dl **Lukas Savickas**, membru al Seimas.

În continuare, au fost exprimate o serie de îngrijorări privind IA, după cum urmează:

Slovenia: „Este nevoie de încrederea populației, de alfabetizare, în vederea creșterii calității vieții.” (Andrej Černigoj, Adunarea Națională)

Franța: „În septembrie 2020, în cadrul discursului Starea națiunii, președintele Von der Leyen s-a exprimat despre faptul că investițiile UE vizează cloud computing-ul, sistemele de calcul, dar totul rezolvat cu responsabilitate pentru cetățeni. Am făcut recomandarea pentru investirea în ecosistemul european – transparentizarea funcționării algoritmilor, explicarea acestora pe domeniul sănătății, – în condițiile în care o serie de aspecte sunt lăsate la interpretarea companiilor precum Facebook.” (Christine Hannion, Adunarea Națională)

„Ne dorim o aplicație transparentă și cu respectarea eticii, deși ne aflăm la distanță de China, lider în colectarea informațiilor. Comisia mea pledează, încă din 2018, pentru ca IA să devină un subiect de coeziune pe plan european. Astfel, se impune crearea unui consorțiu etic pentru digitalizare europeană și mă gândesc ce rol va avea, pentru că IA trebuie să beneficieze de ajutoare de stat – miză ce ține de suveranitatea UE.” (André Gattolin, Senat)

Cehia: „Țara noastră este foarte sensibilă la aspectele IA, rețelele neuronale, componente ce folosesc datele în ingineria socială și riscăm să ne pierdem libertățile și drepturile fundamentale.” (Jiří Dušek Senat)

Lituania: „Este important ca soluțiile tehnologice să fie de calitate, ca cetățenii și companiile să le accepte, iar cadrul legislativ are rolul de a se asigura că cetățenii vor recurge cu încredere la IA. Agenda pentru Europa trebuie să se preocupe, în detaliu, de protecția datelor.” (Lukas Savickas, Seimas)

Austria: „IA poate reduce costurile de personal și eficientizarea proceselor, ceea ce este bine, dar nu pentru a îi supraveghea pe oameni sau a-i concedia.” (Stefan Schennach, Bundesrat)

Finlanda: „Este nevoie de o platformă a serviciilor durabile, centrate pe oameni. IA trebuie dezvoltată din punctul de vedere al serviciilor, nu numai al tehnologiilor.” (Sinuhe Wallinheimo)

Cipru: „Trebuie să ne asigurăm că IA este aplicată cu respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor și companiilor. Este nevoie să analizăm, în mod adecvat, beneficiile noilor tehnologii, în special, în domeniile energiei și al reducerii emisiilor de carbon. Tranziția trebuie realizat într-o manieră precis reglementată, ca să evităm orice utilizare abuzivă.” (Kyriakos Hadjiyanni, Camera Reprezentanților)

Italia: „Trebuie diminuate decalajele de gen. Avem nevoie de un nou sistem de guvernanță, pentru garantarea schimburilor de bune practici între parlamentele naționale.” (Vincenza Bruno Bossio, membru al Camerei Deputaților)

„Sunt regiuni periferice ce pot deveni și mai periferice, dacă IA nu are în vedere să le dezvolte. Criminalitatea cibernetică trebuie combătută.” (Sabrina Pignedoli, eurodeputat)

Portugalia: „Platformele digitale nu fac decât să copieze exploatarea forței de muncă, exact ca în secolul trecut. Dorim să aflăm ce are de gând Comisia Europeană, în privința asigurării faptului că inegalitățile nu sunt adâncite.” (Sandra Pereira, eurodeputat)

„Mă adresez reprezentanților parlamentelor naționale: cum considerați folosirea datelor biometrice?” (Maria Manuel Leitaó Marques, eurodeputat)

„UE trebuie să ia inițiativa adoptării Cărții Albe privind IA. Trebuie folosite programe de formare; recuperat decalajul dintre legislațiile naționale adoptate și realizate investiții importante în acțiunea unită, la nivelul UE.” (José Magalhães, Adunarea Republicii)

Irlanda: „Trebuie să avem o convergență a anumitor tehnologii, mai ales, în privința protecției confidențialității datelor. În educație, este important de văzut cum converge IA către realitatea augmentată.” (Malcolm Byrne, Senat)

Irlanda: „Comisia Europeană trebuie să dobândească competențe de reglementare a conținutului și transparenței în folosirea algoritmilor, mai ales în privința copiilor.” (Niamh Smith, Camera Deputaților)

Spania: „IA este echivalentă cu progresul, dar acesta trebuie pus în slujba omului, astfel ca IA trebuie să aibă o componentă umanistă. Trebuie ca UE să își asume rolul de lider în relația cu SUA și China.” (María Teresa López, Senat)

Tirului de solicitări i-a răspuns, pe rând, **Lucille Sioli**, director pe Inteligența artificială și industria digitală, din cadrul Comisiei Europene, care a precizat că este nevoie de dezvoltarea unor hub-uri digitale pentru IMM-uri și consolidarea IA, prin creșterea competitivității. În domeniul agriculturii, Europa poate promova o IA centrată pe om, astfel încât să fie asigurat faptul că nu există fragmentări legislative, ci un set comun de norme.

Sioli a adăugat că CE are în vedere lucrătorii care își desfășoară activitatea pe platformele digitale și susține proiecte de cercetare privind folosirea aplicațiilor IA, în domeniul sanitar. Trebuie făcută distincția clară dintre identificarea biometrică și biometrie – între datele folosite de către autorități în spațiile publice și cele utilizate pentru identificarea infractorilor.

Axel Voss, raportor al Comisiei speciale pentru inteligența artificială în era digitală (AIDA) din cadrul Parlamentului European, a constatat diversitatea opiniilor și stratificarea dezbaterii; de asemenea, cât de importantă este IA, în percepția generală, pentru dezvoltarea UE.

În mod deosebit, au reieșit aspectele privind crearea încrederii cetățenilor europeni în utilizarea IA, pe piața muncii – temeri privind creșterea șomajului, înrăutățirea condițiilor de muncă, – supravegherea în mod etic a algoritmilor și stabilirea frontierelor utilizării IA.

Domnia sa a mai constatat că vorbitorii au creat două controverse: conform primei, se dorește protecția datelor și a sferei private, dar sunt cerințe pentru calitatea algoritmilor. În această privință, sunt excluse rezultatele ce ar putea să discrimineze o categorie sau alta de cetățeni și/sau întreprinderi, în timp ce PE nu poate da claritate acestor rezultate, fără utilizarea datelor cu caracter personal.

A doua privește faptul că statele membre iau decizii la nivel național, concomitent cu aclamarea solidarității și a unei legiferări comune, cu dezideratul ca UE să fie în competiție cu China și SUA, ca să nu își piardă produsele și companiile.

Voss consideră că un tabel clar al solicitărilor este absolut necesar, pentru stabilirea nivelului potrivit punerii în aplicare a acestora și și-a exprimat opțiunea pentru cel european. În privința supremației globale a UE, comunitatea trebuie să devină lider în IA, de unde decurge necesitatea unei foi de parcurs, astfel ca atenția să fie concentrată pe oportunități, nu numai pe amenințări.

Raportorul AIDA a confirmat interesul PE de a propune o legislație concentrată pe oameni, ca punct central, pe care să o susțină la nivel mondial și, pentru aceasta, sunt necesare schimbarea abordării și a modului de lucru și, de asemenea, formarea competențelor cetățenilor europeni, pentru a deveni competitivi.

Președintele AIDA, **Dragoș Tudorache**, a punctat, ca note de încheiere, că IA nu este doar o jucărie tehnică, ea este o tehnologie fundamentală, ce ne va ajuta să ne poziționăm strategic, la nivel mondial. A mai ținut să rezume faptul că vizita Comisiei AIDA la Washington a revelat că ambele puteri se bazează pe o înțelegere comună a democrației și valorilor ei fundamentale. A mai rezultat că este necesară colaborarea, în vederea atingerii unui nivel de convergență. În concurența cu China, nu trebuie ignorată viziunea sa diferită asupra drepturilor fundamentale.

2. Informare privind participarea la conferința „Al treilea forum al UE pentru aer curat”, organizată de către Comisia Europeană, 18-19 noiembrie a.c., Madrid

În perioada 18-19 noiembrie a.c., a avut loc la Madrid, cel de-al treilea Forum al UE pentru aer curat, eveniment organizat de către Comisia Europeană și Spania, pentru a discuta despre îmbunătățirile ulterioare ale calității aerului. Conferința a reunit factorii de decizie, părțile interesate și experți din întreaga Uniune Europeană.

Elementele de context ale conferinței le constituie faptul că, conform celor mai recente constatări ale Agenției Europene de Mediu publicate, peste 360.000 de persoane au murit prematur din cauza expunerii la diferite surse de poluare a aerului în UE în 2019. Aceasta marchează o scădere față de anul 2005 și arată că politicile privind aerul curat poate oferi succese. Cu toate acestea, mai mult de jumătate dintre aceste decese ar fi putut fi evitate dacă statele membre ale UE ar fi atins noul nivel orientativ al OMS pentru calitatea aerului de 5 µg/m³.

Al treilea forum al UE pentru aer curat a abordat și aprofundat șase subiecte: (1) poluare zero: calitatea aerului și sănătatea; (2) implicarea cu orașele și cetățenii; (3) conectarea aerului curat, cu clima și recuperarea; (4) poluarea aerului, schimbările climatice și biodiversitatea; (5) accesul la justiție și dreptul la aer curat; și (6) calitatea aerului: revizuirea normelor UE.

Timp de două zile au avut loc discursuri, interviuri pe scenă și discuții interactive, cu invitați precum Virginijus Sinkevičius (comisar pentru mediu, oceane și pescuit), dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus (director general al Organizației Mondiale a Sănătății), Michael Bloomberg (Reprezentantul special al Secretarului General al ONU pentru ambiții și soluții climatice) și José Luis Martínez Almeida (primarul Madridului) ce au oferit observații pentru informarea participanților în cadrul dezbaterilor ce au avut loc la Forum.

Delegația română a fost compusă, la nivel parlamentar, din domnul senator Ion-Dragoș **Popescu** și doamna deputat Oana-Alexandra **Cambera**, iar Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului a fost reprezentat de către doamna Corina LUPU, Director General - Direcția Generală Monitorizare, doamna Patricia LUNGU, Director - Direcția Centru Evaluare Calitate Aer și doamna Carmen Cristina POPESCU, consilier - Direcția Centru Evaluare Calitate Aer (la invitația domnului senator Ion-Dragoș **Popescu**).

În intervenția domniei sale, deputatul român a declarat: *“Politicile publice și legislația pentru calitatea aerului au funcționat mai mult sau mai puțin în țările Uniunii Europene. Mai avem mult de muncă, poluarea aerului ne costă bani și sănătate, provocând boli respiratorii, cardiovasculare și este încă principala cauză a deceselor premature în Europa. Doamna deputat a mai punctat, în discursul ei, importanța dezvoltării rețelelor independente de senzori, care pot fi un instrument esențial de informare publică, crearea unor zone cu emisii reduse în orașe, introducerea unor noi poluanți în legislație, și altele. De asemenea, a mai fost semnalat faptul că România este afectată de tipuri variate de poluare din următoarele surse: traficul auto, clădirile rezidențiale, industria, precum și faptul că la nivel național se poartă o luptă împotriva aruncării și arderii ilegale de deșeuri, 870 de tone de deșeuri fiind arse doar în acest an. România se află în procedură de infringement și pentru cele 68 de gropi de gunoi neconforme care nu au fost închise. Totodată, la nivel național sunt probleme majore și cu colectarea de date, ceea ce are un impact major asupra evaluării amplitudinii reale a problemelor și asupra capacității naționale de a pregăti politici publice și de a actualiza legislația. O contribuție importantă în analiza și gestionarea acestor probleme o are societatea civilă din România care este implicată puternic în diverse acțiuni menite să educe populația și care luptă împotriva arderilor ilegale.”*

Domnul Frans **Timmermans**, vicepreședintele executiv responsabil pentru Pactul Verde European, a declarat: *“Poluarea aerului este încă principala cauză de decese premature în Europa și în lume. Aceasta îi lasă pe cei mai vulnerabili, cei care nu se pot muta atunci când poluarea aerului crește, la un risc deosebit de mare. Vestea bună este că, în majoritatea cazurilor, acțiunea climatică ajută și la reducerea poluării aerului și viceversa, acțiunea pentru aer curat va ajuta la accelerarea acțiunii climatice.”*

Virginijus **Sinkevičius**, comisarul pentru mediu, oceane și pescuit, care a participat la forum, a declarat: *“În ultimele decenii, politica UE privind aerul curat a înregistrat câteva succese, dar trebuie să facem mai mult pentru a ne atinge ambiția de zero poluare și pentru a oferi cetățenilor UE aer curat. Cel de-al treilea Forum al UE pentru aer curat oferă o oportunitate de a discuta ce și cum cu factorii de decizie la nivel național, local și internațional, precum și cu oameni de știință de top în domeniu.”*

În cadrul forumului a fost lansată aplicația mobilă „Indexul european al calității aerului”. Dezvoltată de Agenția Europeană de Mediu și Comisia Europeană, indexul permite utilizatorilor să înțeleagă mai multe despre calitatea aerului și impacturile asociate acolo unde locuiesc, lucrează sau călătoresc. În plus, Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene va publica o versiune actualizată a „Atlasului urban PM2.5”, care oferă informații despre originile poluării aerului (adică particulele fine) în 150 de orașe europene. Atlasul poate ajuta autoritățile să înțeleagă unde să concentreze eforturile pentru îmbunătățirea calității aerului și subliniază importanța și urgența luării atât a măsurilor specifice orașului, cât și a acțiunilor politice la nivel european.

Rezultatul discuțiilor din cadrul forumului va ajuta la revizuirea în curs a normelor UE privind calitatea aerului înconjurător. În paralel, o consultare publică deschisă va continua să colecteze opinii cu privire la viitorul politicii UE privind aerul curat și rămâne deschisă pentru feedback până la data de 16 decembrie 2021.

IV. ȘTIRI

1. Ramona Chiriac, șefa Reprezentanței Comisiei Europene în România: „Principiul egalității de șanse este coloana vertebrală a proiectului european”

Ramona Chiriac, Șefa Reprezentanței Comisiei Europene în România a participat la data de 22 noiembrie 2021, la conferința Future of Equal Chances organizată de Banca Europeană de Investiții și think-tank-ul pentru politici publice VERTIK for the Future.

Tema centrală a conferinței a fost promovarea antreprenoriatului feminin și a activităților femeilor pe piața muncii cu scopul de a obține o mai bună reprezentare a populației feminine și de a reduce diferențele mari dintre România și Uniunea Europeană în ceea ce privește egalitatea de gen.

„La nivelul Comisiei Europene, egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați este promovată prin Strategia privind egalitatea de gen, lansată în martie 2020. Această strategie integratoare este, dacă vreți, o lentilă de gen aplicată tuturor politicilor publice europene, o lentilă cu ajutorul căreia definim acțiunile-cheie din spațiul european”, a declarat Ramona Chiriac, șefa Reprezentanței Comisiei Europene din România.

Comisia Europeană este preocupată de a face progrese semnificative până în 2025 către o Europă egală între femei și bărbați și recunoaște importanța egalității de gen și de șansă și în procesul de reconstrucție și redresare economică de după pandemie.

Astfel, facilitatea de Redresare și Reziliența, împreună cu politica regională a UE vor avea un impact pozitiv asupra Statelor Membre. Planul Național de Redresare și Reziliență al României descrie provocările naționale și subliniază reformele și investițiile așteptate să contribuie la promovarea acestor obiective. Măsurile vizează printre altele: introducerea unui prag minim obligatoriu de 50% privind participarea femeilor în programe de formare, educație, alfabetizare digitală și investiții în locuințe sociale pentru populația defavorizată sau vulnerabilă.

2. Ajutoare de stat: Comisia trasează viitorul cadrului temporar pentru a sprijini redresarea economică în contextul pandemiei de coronavirus

La data de 18 noiembrie, Comisia Europeană a decis să prelungească Cadrul temporar privind ajutoarele de stat până la 30 iunie 2022 (care ar fi urmat să expire la 31 decembrie 2021).

Pentru a accelera redresarea, Comisia a decis, de asemenea, să introducă pentru o nouă perioadă, limitată, două noi instrumente menite să creeze stimulente directe pentru investiții private și măsuri de sprijinire a solvabilității orientate spre viitor.

Context

Cadrul temporar privind ajutoarele de stat a fost adoptat la 19 martie 2020 și modificat pentru prima dată la 3 aprilie 2020, sporindu-se posibilitățile de a oferi sprijin public pentru cercetarea, testarea și fabricarea de produse relevante pentru combaterea pandemiei, pentru a proteja locurile de muncă și pentru a sprijini în continuare economia. La 8 mai 2020, Comisia a extins pentru a doua oară domeniul de aplicare al La 29 iunie 2020,

Comisia a adoptat o a treia modificare prin care se extinde domeniul de aplicare al Cadrului temporar pentru a include măsuri de recapitalizare și de datorie subordonată. Comisia a adoptat o a treia modificare prin care se extinde domeniul de aplicare al Cadrului temporar pentru a sprijini în continuare microîntreprinderile, întreprinderile mici și întreprinderile nou-înființate și pentru a încuraja investițiile private. La 13 octombrie 2020, Comisia a prelungit Cadrul temporar până la 30 iunie 2021 (cu excepția măsurilor de recapitalizare, care puteau fi acordate până la 30 septembrie 2021) și a dat posibilitatea statelor membre să acopere o parte din costurile fixe ale întreprinderilor afectate de criză care nu erau acoperite de venituri. La 28 ianuarie 2021, Comisia a adoptat o a cincea modificare prin care se extinde domeniul de aplicare al Cadrului temporar prin majorarea plafoanelor stabilite în acesta și prin oferirea posibilității ca, până la sfârșitul anului 2022, anumite instrumente rambursabile să poată fi convertite în granturi directe.

Având în vedere redresarea economică observată, Comisia a adoptat o prelungire limitată a cadrului temporar, cu încă șase luni, până la 30 iunie 2022. Acest lucru va permite statelor membre ca, acolo unde este necesar, să își prelungească schemele de sprijin și să se asigure că întreprinderile încă afectate de criză nu vor fi private brusc de sprijinul de care au nevoie. În paralel, Comisia va continua să monitorizeze îndeaproape evoluțiile pandemiei de COVID-19 și incidența altor riscuri pentru redresarea economică.

În plus, Comisia a introdus o serie de ajustări specifice, printre care se numără două noi instrumente menite să contribuie la redresarea economiei europene într-un mod rezilient și durabil:

- Măsuri de sprijin pentru investiții, care să ajute statele membre să remedieze problema deficitului de investiții cauzat de criză. Statele membre pot crea stimulente pentru ca întreprinderile să realizeze investiții și pot utiliza acest instrument pentru a accelera tranziția verde și cea digitală. Măsura include garanții pentru evitarea denaturărilor nejustificate ale concurenței. De exemplu, stimulentele ar trebui să vizeze un grup larg de beneficiari și ajutoarele să fie într-un quantum limitat. Statele membre pot folosi acest instrument până la 31 decembrie 2022.

- Măsuri de sprijin pentru solvabilitate pentru a mobiliza fonduri private care să fie puse la dispoziție pentru investiții în întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), inclusiv în întreprinderile nou-înființate și în întreprinderile mici cu capitalizare medie. Statele membre pot acorda garanții intermediarilor privați, creându-le stimulente pentru a investi în aceste tipuri de întreprinderi și a le oferi acestora din urmă un acces mai ușor la finanțare prin capitaluri proprii, ceea ce pentru întreprinderi este adesea dificil de realizat în mod individual. Acest instrument este deosebit de relevant având în vedere creșterea nivelului de îndatorare a întreprinderilor în timpul crizei. Statele membre pot folosi acest instrument până la 31 decembrie 2023.

Pe lângă alte măsuri adoptate, Comisia: i) a prelungit de la 30 iunie 2022 la 30 iunie 2023 posibilitatea, acordată în temeiul cadrului temporar, ca statele membre să convertească instrumente rambursabile (de exemplu, garanții, împrumuturi, avansuri rambursabile) în alte forme de ajutor, cum ar fi granturile directe; ii) a adaptat valorile maxime ale anumitor tipuri de ajutoare proporțional cu durata prelungită; iii) a oferit clarificări cu privire la utilizarea dispozițiilor excepționale privind flexibilitatea din Orientările Comisiei privind salvarea și restructurarea; și iv) a prelungit cu încă 3 luni lista ajustată a țărilor cu riscuri neasigurabile pe piața privată, în contextul asigurării creditelor la export pe termen scurt (STEC) (de la 31 decembrie 2021 până la 31 martie 2022).

3. Statistica privind accidentele rutiere, pe anul 2020

În perioada premergătoare Zilei Mondiale a Comemorării Victimelor Accidentelor Rutiere, din 28 nov, Comisia Europeană a publicat statisticile finale privind siguranța rutieră, pentru anul 2020. Aceasta arată că aproximativ 18 800 de persoane și-au pierdut viața într-un accident rutier anul trecut, ceea ce reprezintă o scădere anuală fără precedent, de 17% față de 2019. În cazul României, 1 646 de persoane și-au pierdut viața într-un accident rutier, ceea ce reprezintă o scădere de 12% față de 2019. Totuși, această scădere se datorează în mare parte impactului pandemiei de COVID-19, inclusiv consecințelor acesteia asupra mobilității. În pofida acestei scăderi considerabile, obiectivul de reducere cu 50% a numărului de decese, ce fusese stabilit pentru deceniul trecut, nu a fost atins. Prin urmare, această cifră subliniază necesitatea ca toate părțile implicate să își intensifice eforturile pentru ca UE să își atingă „viziunea zero”, adică zero decese și vătămări grave, pe șosele, până în 2050.

Raportul prezintă, de asemenea, o defalcare a numărului deceselor din UE, în funcție de tipurile de utilizatori ai drumurilor și de vehiculele implicate în accidente. Rezultă că marea majoritate a deceselor survin în coliziuni ce implică autoturisme și camioane și se subliniază necesitatea sporirii protecției utilizatorilor vulnerabili ai drumurilor, precum pietonii și bicicliștii.

Politicile europene evoluează deja în această direcție, noile măsuri de securitate obligatorii introduse de Regulamentul privind siguranța generală vizând, în special, aceste măsuri. În plus, utilizatorii vulnerabili ai drumurilor trebuie luați în considerare în mod sistematic, atunci când țările aplică Directiva privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere.

După publicarea statisticilor, s-au acordat premiile anuale pentru excelență în domeniul siguranței rutiere, pentru diversele contribuții ale comunității membrilor Cartei Europene a Siguranței Rutiere, iar câștigătorul din partea României este Fundația Siguranța Auto Copii.

4. Alocarea fondurilor REACT-EU în valoare de 11 miliarde EUR este acum disponibilă pentru 2022

➤ Context

Comisia Europeană a publicat alocarea resurselor REACT-EU pentru anul 2022. În prezent, aproximativ 11 miliarde EUR (în prețuri curente) sunt disponibile pentru programare în cadrul politicii de coeziune în toate cele 27 de state membre. Aceste fonduri se adaugă celor aproape 40 de miliarde EUR puse la dispoziție în 2021. Statele membre vor putea continua implementarea măsurilor de redresare prin creșterea rezilienței sectorului sănătății și a întreprinderilor și sporirea sprijinului acordat grupurilor celor mai vulnerabile, contribuind în același timp la prioritățile ecologice și digitale pentru o redresare inteligentă, durabilă și bazată pe coeziune.

React-Eu face parte din NextGenerationEU și pune la dispoziția programelor politicii de coeziune fonduri suplimentare în valoare de 50,6 miliarde EUR (în prețuri curente) pentru anii 2021 și 2022, fonduri care trebuie să fie utilizate până la sfârșitul anului 2023.

Obiectivul REACT-EU este de a sprijini redresarea economică și socială în urma crizei provocate de pandemia de coronavirus prin promovarea reparării daunelor cauzate de criză și a rezilienței sectorului sănătății, a întreprinderilor și a sprijinului acordat grupurilor celor

mai vulnerabile. Fondurile contribuie, de asemenea, la prioritățile ecologice și digitale pentru o redresare inteligentă și durabilă.

Aproximativ 40 de miliarde EUR sunt disponibile în cadrul REACT-EU pentru 2021, din care 92 % au fost deja alocate programelor de investiții. Fondurile au fost utilizate în principal pentru a reduce decalajul dintre măsurile de urgență luate la începutul crizei și redresarea pe termen lung în urma crizei.

Resursele REACT-EU sunt eliberate în două tranșe pentru a reflecta în profunzime evoluția impactului social și economic al pandemiei. Alocările se bazează pe PIB-ul țărilor, pe rata șomajului și pe rata șomajului în rândul tinerilor. În plus, defalcarea ia în considerare impactul pandemiei de COVID-19 asupra economiilor statelor membre, conform datelor statistice din 19 octombrie 2021.

➤ *Exemple concrete de solidaritate exercitată în UE*

Iată câteva exemple concrete de sprijin pe care cetățenii și întreprinderile l-au primit prin REACT-EU:

- **Fondul european de dezvoltare regională (FEDR):** În Republica Cehă, FEDR dezvoltă și modernizează Spitalul militar Brno. În Suedia, fondul ajută întreprinderile mici și mijlocii să se redreseze în urma crizei prin dezvoltarea digitală către noi piețe. În Franța, FEDR va contribui la modernizarea „Centrului Henry Becquerel pentru lupta împotriva cancerului”, pentru a putea primi mai mulți pacienți. În Spania, FEDR a sprijinit tranziția către o economie digitală, axându-se pe digitalizarea serviciilor publice, inclusiv a serviciilor de e-sănătate și a învățării online, precum și tranziția către o economie ecologică grație mobilității electrice în transportul public, îmbunătățirii eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie în clădirile publice.
- **Fondul social european (FSE):** În toate statele membre, cetățenii beneficiază de instruire, îndrumare și formare profesională pentru a-și spori șansele de a-și menține locurile de muncă sau de a găsi altele noi. În Belgia, de exemplu, FSE a ajutat persoanele afectate de pandemie să își dezvolte competențele pentru o economie ecologică și digitală, să consolideze învățarea duală și să prevină abandonul școlar. În Bulgaria, personalul care lucrează în prima linie a pandemiei de coronavirus a primit un supliment salarial, iar persoanele în vârstă și persoanele cu handicap beneficiază de servicii medicale și sociale la domiciliu.
- **Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD):** În Austria și România, de exemplu, copiii aflați în dificultate au primit materiale școlare. În Estonia, Franța, Luxemburg și în alte state membre, persoanelor celor mai defavorizate li s-au furnizat ajutoare alimentare, cum ar fi mese calde, precum și asistență materială de bază, cum ar fi produse de igienă. În Letonia, fondurile FEAD au fost utilizate și pentru a furniza măști și dezinfectanți.

➤ *Etapele următoare*

Comisia Europeană a lansat recent negocierile cu statele membre privind utilizarea tranșei din 2022 a REACT-EU. Statele membre vor fi acum în măsură să transmită Comisiei

modificările programelor lor. Odată ce aceste modificări sunt aprobate, statele membre vor putea avea acces la noile resurse începând cu 1 ianuarie 2022.

5. Semestrul European, pachetul de toamnă: să ieșim mai puternici din criză și să facem Europa mai ecologică și mai digitală

La data de 24 noiembrie 2021, Comisia Europeană a lansat ciclul de coordonare a politicilor economice din cadrul semestrului european 2022.

Pachetul de toamnă al semestrului european include Analiza anuală privind creșterea durabilă, avizele privind proiectele de planuri bugetare (PPB) ale statelor membre din zona euro pentru 2022, recomandările de politică pentru zona euro și propunerea Comisiei de raport comun privind ocuparea forței de muncă.

Pachetul se bazează pe previziunile economice din toamna anului 2021, potrivit cărora economia europeană trece de la redresare la expansiune, dar se confruntă în prezent cu noi dificultăți.

➤ **Context**

Semestrul European oferă un cadru bine stabilit pentru coordonarea politicilor economice și de ocupare a forței de muncă ale statelor membre și va continua să joace acest rol în faza de redresare și în realizarea tranziției verzi și digitale. Prioritățile de politică vor fi structurate, la fel ca în anii precedenți, în jurul celor patru dimensiuni ale sustenabilității competitive și în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă.

Mecanismul de redresare și reziliență este elementul central al instrumentului NextGenerationEU, cu împrumuturi și granturi în valoare de 723,8 miliarde EUR disponibile pentru sprijinirea reformelor și a investițiilor întreprinse de țările UE. Obiectivul este de a atenua impactul economic și social al pandemiei de COVID-19 și de a spori sustenabilitatea și reziliența economiilor și societăților europene, precum și de a le pregăti mai bine pentru provocările generate de tranziția verde și cea digitală.

➤ **Măsuri în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere în ceea ce privește România**

Din aprilie 2020, România face obiectul unei proceduri de deficit excesiv, ca urmare a încălcării în 2019 a pragului de deficit prevăzut în tratat. În iunie 2021, Consiliul a adoptat o nouă recomandare adresată României pentru a pune capăt deficitului public excesiv până cel târziu în 2024.

Întrucât obiectivul intermediar pentru 2021 a fost atins, Comisia consideră că, în acest moment, nu sunt necesare măsuri suplimentare în cadrul procedurii de deficit excesiv pentru România. Comisia va reevalua situația bugetară a României de îndată ce noul guvern va prezenta un buget pentru 2022 și o strategie bugetară pe termen mediu.

➤ **Analiza anuală privind creșterea durabilă**

În acest an, Analiza anuală privind creșterea durabilă prezintă o agendă ambițioasă pentru 2022, care orientează UE de la gestionarea situației de criză către o redresare

sustenabilă și echitabilă, care consolidează reziliența economiei UE. Analiza stabilește totodată modul în care Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), elementul central al NextGenerationEU, va fi integrat mai profund în noul ciclu al semestrului european. Acest lucru va permite crearea unor sinergii între cele două procese și evitarea sarcinilor administrative inutile pentru statele membre. În plus, Analiza anuală privind creșterea durabilă stabilește modul în care obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) vor fi integrate într-o măsură și mai mare în semestrul european pentru a furniza rapoarte pe deplin actualizate și coerente cu privire la ODD în toate statele membre.

Mecanismul de redresare și reziliență cu un buget de 723,8 miliarde EUR sub formă de granturi și împrumuturi, va avea un rol central în construirea unei economii reziliente, bazate pe echitate. Datorită integrării priorităților UE în MRR, semestrul european va orienta mai bine statele membre către reușita tranziției verzi și a celei digitale și către construirea unei economii a UE mai reziliente.

Comisia Europeană a aprobat 22 de planuri naționale de redresare și reziliență, iar Consiliul le-a aprobat pe toate. Astfel, începând din august 2021, au fost deblocate plăți de prefinanțare în valoare de 52,3 miliarde EUR pentru 17 state membre. În ansamblu, planurile aprobate de Consiliu până în prezent reprezintă 291 de miliarde EUR sub formă de granturi și 154 de miliarde EUR sub formă de împrumuturi. În prezent, accentul se pune pe implementarea practică a planurilor de redresare.

Plățile de prefinanțare din cadrul MRR au început deja să furnizeze contribuții valoroase pentru cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive prezentate în Analiza anuală privind creșterea durabilă: durabilitatea mediului, productivitatea, echitatea și stabilitatea macroeconomică.

Comisia Europeană invită totodată statele membre să se asigure că reformele și investițiile naționale reflectă prioritățile identificate în Analiza anuală privind creșterea durabilă.

➤ ***Avize privind proiectele de planuri bugetare ale statelor membre din zona euro***

Avizele Comisiei privind proiectele de planuri bugetare pentru 2022 se bazează pe recomandările de politică bugetară adoptate de Consiliu în iunie 2021. Acestea țin cont de continuarea aplicării în 2022 a clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere.

În prezent, statele membre pun capăt măsurilor de urgență temporare și își concentrează din ce în ce mai mult măsurile pe sprijinirea redresării. În 2022, granturile din cadrul MRR vor finanța 24 % din totalul măsurilor de sprijin pentru redresare. Absorbția granturilor acordate prin MRR urmează să fie concentrată la începutul perioadei: se preconizează că statele membre vor cheltui peste 40 % din cuantumul total al granturilor acordate în cadrul MRR, în așteptarea deciziei de plată în urma atingerii jaloanelor și a țintelor. Investițiile finanțate la nivel național ar urma să fie menținute, cel puțin în linii mari, în 2022 în toate statele membre, conform recomandării Consiliului.

Se preconizează că orientarea bugetară a zonei euro va fi expansionistă în perioada 2020-2022. Contribuția pozitivă a investițiilor publice și a altor cheltuieli de capital finanțate atât din bugetul național, cât și din bugetul UE este importantă, dar principalul motor al expansiunii bugetare în 2021 și 2022 este reprezentat de cheltuielile primare curente nete finanțate la nivel național. În mai multe state membre, inclusiv în unele state membre cu un nivel ridicat al datoriei, orientarea bugetară favorabilă preconizată va fi determinată de o creștere a cheltuielilor curente finanțate la nivel național sau de reduceri ale impozitelor nefinanțate. În unele cazuri, se preconizează că acest lucru va avea un impact considerabil asupra poziției bugetare de bază. În aproximativ un sfert dintre statele membre, orientarea bugetară favorabilă ar urma să fie determinată de investiții, finanțate atât la nivel național, cât și de UE.

➤ ***Recomandarea privind zona euro și Raportul privind mecanismul de alertă***

Recomandarea privind politica economică a zonei euro adresează îndrumări personalizate statelor membre din zona euro cu privire la aspectele care afectează funcționarea zonei euro în ansamblu. Statelor membre din zona euro li se recomandă să ia măsuri în perioada 2022-2023, individual și colectiv, în cadrul Eurogrupului, pentru a continua să utilizeze și să coordoneze politicile bugetare naționale astfel încât să sprijine în mod eficace o redresare sustenabilă. Recomandarea solicită menținerea unei orientări bugetare moderat favorabile în 2022 în întreaga zonă euro și orientarea treptată a măsurilor de politică bugetară către investiții care promovează o redresare rezilientă și sustenabilă.

De asemenea, recomandarea subliniază importanța tranziției de la măsuri de urgență la măsuri de redresare pe piețele forței de muncă prin asigurarea unor politici active eficace privind piața muncii, în conformitate cu Recomandarea Comisiei privind un sprijin activ eficace pentru ocuparea forței de muncă în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19 (EASE). Statele membre din zona euro ar trebui să mențină o politică bugetară flexibilă pentru a putea reacționa în cazul reapariției riscurilor de pandemie. Atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, statele membre din zona euro ar trebui să urmărească politici bugetare care să ducă la obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și la asigurarea sustenabilității datoriei, consolidând totodată investițiile. De asemenea, în recomandare se solicită continuarea lucrărilor pentru finalizarea uniunii bancare, consolidarea rolului internațional al monedei euro și sprijinirea procesului de creare a unei monede euro digitale.

Raportul privind mecanismul de alertă (RMA) este un instrument de examinare pentru detectarea potențialelor dezechilibre macroeconomice. RMA din acest an concluzionează că sunt justificate bilanțuri aprofundate pentru 12 state membre: Croația, Cipru, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Țările de Jos, Portugalia, România, Spania și Suedia. Aceste state membre au făcut obiectul unui bilanț aprofundat în ciclul anual de supraveghere precedent al procedurii privind dezechilibrele macroeconomice (PDM), considerându-se că se confruntă cu dezechilibre (Croația, Franța, Germania, Irlanda, Țările de Jos, Portugalia, România, Spania și Suedia) sau cu dezechilibre excesive (Cipru, Grecia și Italia). Noile bilanțuri aprofundate vor examina evoluția acestor dezechilibre, gravitatea lor și măsurile luate de statele membre, pentru a actualiza evaluările existente și a determina eventualele nevoi restante în materie de politici.

➤ ***Propunerea de Raport comun privind ocuparea forței de muncă***

Raportul comun privind ocuparea forței de muncă confirmă faptul că piața forței de muncă se redresează, deși ocuparea forței de muncă nu a revenit încă la nivelurile anterioare crizei. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a afectat în special tinerii, lucrătorii cu forme de muncă atipice, persoanele care desfășoară o activitate independentă și resortisanții țărilor terțe. Sectoarele cu cerere ridicată se confruntă deja cu o penurie de forță de muncă. În același timp, o serie de întreprinderi ies din criză cu dificultăți financiare considerabile, iar unele locuri de muncă pot dispărea, în timp ce altele vor fi create datorită tranziției verzi și tranziției digitale. În acest context, politicile active în domeniul pieței forței de muncă și, în special, sprijinul pentru tranzițiile profesionale devin deosebit de importante. Participarea la învățarea în rândul adulților rămâne departe de practica standard în întreaga UE și a fost afectată de pandemie, cu diferențe mari între statele membre. Prin urmare, asigurarea competențelor adecvate necesare pentru piețele forței de muncă ale viitorului rămâne o provocare. În fine, sistemele de protecție socială au contribuit la depășirea crizei provocate de pandemia de COVID-19 fără o creștere substanțială a riscurilor de sărăcie sau a inegalității veniturilor. Acest lucru s-a datorat, printre altele, sprijinului substanțial la nivelul UE și al statelor membre, de exemplu prin scheme de reducere a timpului de muncă și alte măsuri de menținere a locurilor de muncă introduse sau extinse în timpul crizei și finanțate prin instrumentul SURE. Cu toate acestea, în multe țări există în continuare lacune în materie de protecție socială, în special în cazul lucrătorilor cu contracte atipice și al persoanelor care desfășoară o activitate independentă. Analiza din Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2022 se bazează pe tabloul de bord social revizuit, care sprijină în prezent monitorizarea a 18 dintre cele 20 de principii ale Pilonului European al drepturilor sociale. Acest lucru va contribui la evaluarea cuprinzătoare a principalelor provocări sociale și în materie de ocupare a forței de muncă din statele membre.

În cadrul Summitului social de la Porto, liderii UE au aprobat Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, care stabilește trei obiective principale ale UE privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei până în 2030, iar aceste obiective sunt acum integrate în Raportul comun privind ocuparea forței de muncă.

➤ ***Etapele următoare***

Comisia Europeană invită Eurogrupul și Consiliul să discute pachetul și să aprobe orientările prezentate astăzi. Comisia Europeană așteaptă cu interes să poarte un dialog constructiv cu Parlamentul European cu privire la conținutul acestui pachet și la fiecare etapă ulterioară a ciclului semestrului european.

Surse de informare:

- ***Consiliul UE***
- ***Parlamentul European***

➤ ***Comisia Europeană***

Buletin informativ elaborat de:

SERVICIUL AFACERI EUROPENE

